

Marobar Sul a přiblížení dwemerské kultury prostému lidu

napsal Hasfat Antabolis

Čkoli byla kniha Starých dwemerských příběhů Marobara Sula v odborných vědeckých kruzích s jistotou prohlášena za podvrh již v době vlády Katarie I., stále představuje oblíbené čtivo pro gramotnou střední třídu říšského obyvatelstva a celé generace školáků si právě podle této knihy vytvářejí základní představu o dwemerech. Čím je tento rozsáhlý fascikl (s překvapivě nízkou informační hodnotou) pro širokou veřejnost tak přitažlivý, že se dosud těší její přízni navzdory opovržení spisovatelů a sžíravé kritice učenců?

Než se začneme touto otázkou zabývat, uveďme si stručný souhrn informací o vzniku a dalších osudech knihy Starých dwemerských příběhů. Poprvé byla kniha vydána kolem roku 670 druhého věku, v období bezvlády mezi pádem První cyrodiilské říše a vzestupem Tibera Septima, a původně byla publikována jako vážná odborná monografie, sestavená údajně na základě výzkumu provedeného v archivech Gwylimské univerzity. V tehdejší chaosu bylo dílo přijato jako přínosná původní vědecká práce (z čehož je vidět, na jak ubohé úrovni byly v té době dwemeristické vědy). O autorovi jako takovém se mnoho neví, ale Marobar Sul byl pravděpodobně pseudonym Gora Felima, plodného autora "šestákových děsivých a milostných příběhů", který v té době žil a prokazatelně používal celou řadu dalších pseudonymů. Většina ostatních Felimových děl již díky bohům zmizela v propadlišti dějin, ale to málo, které se zachovalo, se jazykem i stylistikou silně podobá Starým dwemerským příběhům (viz Lomis: "Srovnávací studie textu divadelní hry "Hypotetická proradnost" od Gora Felima a knihy Starých dwemerských příběhů od Marobara Sula"). Felim prožil celý svůj život v Cyrodiilu a psal lehkou zábavnou literaturu pro smetánku starého Císařského Města. Není známo, proč se rozhodl zabývat právě dwemerskými příběhy - je však zjevné, že jeho "výzkum" spočíval jednoduše ve sbírání lidové slovesnosti mezi rolníky z údolí Nibenay a jejím následném přepracování po dwemerském způsobu.

Knížka si získala v Cyrodiilu značnou oblibu a Felim pokračoval v překotném vydávání dalších dílů, jejichž počet nakonec dosáhl sedmi. Staré dwemerské příběhy pevně zakořenily mezi oblíbenými literárními díly místního obyvatelstva v Cyrodiilu (světlo světa spatřilo již sedmnácté vydání této knihy) dřív, než stejné historické síly, které pozvedly k moci Tibera Septima, začaly šířit po celém kontinentu také "nitrozemskou" literaturu. Vybájení dwemeři Marobara Sula pak byli přehodnoceni z hlediska lidského rasového nacionalismu a tento přístup dosud přetrvává.

V Sulových knihách příběhů vystupují dwemeři jako bájní nebo lehce fantastičtí tvorové, ale obecně jsou téměř "stejní jako my". Připadají nám možná poněkud výstřední, ale rozhodně na nich není nic děsivého ani nebezpečného. Porovnejte to s dwemery ze starých redgardských legend: tajemnou, nesmírně mocnou rasou, schopnou přizpůsobit své vůli všechny přírodní zákony; rasou, která sice zmizela ze světa, ale možná z něj tak docela neodešla. Nebo se podívejte, jak dwemery líčí nejstarší nordské ságy: obávaní válečníci, pošpinění kacířskými náboženskými obyčejí, kteří používali své mechanické vynálezy, aby Nordy vypudili z Morrowindu. Dwemeři Marobara Sula byli pro tehdejší čtenáře mnohem přijatelnější, v souladu s dobovým přesvědčením, že pouze lidé jsou zázračná stvoření boží a ostatní rasy jsou jen neosvícení barbaři a nedokonalé, nižší bytosti, které se ochotně svěří do područí lidské rasy. Sulovy Staré dwemerské příběhy se s tím shodují do posledního písmene, což do značné míry vysvětluje, proč jsou mezi prostým lidem stále tak oblíbené. Dwemeři Marobara Sula jsou pro lidi také mnohem pochopitelnější, přátelštější a jsou nám mnohem bližší než opravdoví dwemeři, jejichž vskutku tajemné povaze se teprve nyní pomalu snažíme porozumět. Čtenáři dávají přednost odlehčené, prostší představě této zmizelé rasy. A vzhledem k tomu, co všechno jsem se za dlouhá léta studia dwemerské kultury a historie dozvěděl, mám pro takový přístup pochopení a sympatie. V níže uvedených esejích hodlám prokázat, že dwemeři byli z moderního hlediska v mnoha ohledech nesmírně nepříjemní a nesympatičtí tvorové.